

COLORBEL

Evaluating Collective Working-Time Reductions in Belgian companies

DUUR	BUDGET
1/12/2023 - 1/07/2025	75 000 €

PROJECT BESCHRIJVING

Collectieve arbeidstijdverkorting (reduced working time - RWT) wint aan populariteit als instrument voor arbeidsmarktbeleid in geïndustrialiseerde samenlevingen gegeven haar talrijke voordelen op verschillende domeinen. Hoewel verschillende landen over de hele wereld met succes tests voor kortere werkweken zijn gestart, verloopt de implementatie van RWT in België trager, waarbij er de afgelopen twintig jaar slechts enkele bedrijven hebben geëxperimenteerd met een reductie van de werktijden. Dit is opmerkelijk gezien het feit dat de federale overheid in België twintig jaar geleden een stimuleringssysteem voor de implementatie van RWT heeft ingevoerd.

Het COLORBEL-project heeft twee onderzoeksdoelstellingen (ROs) die verband houden met de (potentiële) introductie van collectieve RWT in België. Ten eerste is het van plan een proefexperiment in het land te lanceren om de impact van een specifiek RWT-beleid – een vierdaagse werkweek met volledig loonbehoud – op vier specifieke domeinen te evalueren (RO1): welzijn, productiviteit, werkgelegenheid en milieu. Zowel administratieve als enquêtegegevens zullen in drie fasen (voor, tijdens en na het experiment) worden verzameld bij deelnemende bedrijven. Ten tweede wil COLORBEL een omvattend raamwerk ontwikkelen dat de drijfveren en belemmeringen voor de invoering van RWT-beleid (RO2) identificeert, om de effectiviteit te beoordelen van bestaande maatregelen die zijn ingevoerd binnen het stimuleringssysteem dat in 2004 werd ingevoerd.

RO1 zal benaderd worden op basis van één van volgende manieren. Het eerste – en meest optimale – scenario betreft het opzetten van een quasi-experiment. In dit scenario zal het team de causale effecten van het RWT-beleid op een reeks indicatoren onderzoeken met behulp van een Difference-in-Difference (DiD)-analyse. Deze analyse houdt in dat we vergelijken hoe een reeks indicatoren - welzijn, productiviteit, werkgelegenheid en milieu - veranderen als gevolg van de behandeling (i.e. de implementatie van een arbeidsduurverkorting), en dit door een vergelijking van de treatment group met de controlegroep. De treatment group zal bestaan uit medewerkers van deelnemende bedrijven die conform het RWT-beleid een arbeidstijdverkorting hebben ondergaan. Idealiter bestaat de controlegroep uit medewerkers van dezelfde deelnemende bedrijven die niet onder het RWT-beleid vallen, waardoor hun werktijden ongewijzigd blijven. Dit is praktisch haalbaar omdat de wet werkgevers toestaat het RWT-beleid voor specifieke categorieën werknemers of voor het gehele personeelsbestand uit te voeren. Als de treatment en controlegroepen niet voldoende vergelijkbaar zijn, kunnen we eventueel gebruik maken van matching- of wegingstechnieken. In de praktijk komt het echter vaker voor dat een bedrijf het RWT-beleid universeel toepast (volledige behandeling), waardoor het onmogelijk wordt om een controlegroep uit deelnemende bedrijven samen te stellen. Als het creëren van een geschikte controlegroep niet haalbaar blijkt, is het op één na beste scenario het uitvoeren van een kwantitatieve analyse van de veranderingen in indicatoren van vóór tot na de behandeling, uitsluitend binnen de behandelgroep. Hoewel deze aanpak geen causale interpretaties van effecten mogelijk maakt, kan deze toch waardevolle beschrijvende en relatieve inzichten opleveren voor beleidsmakers, belanghebbenden en de betrokken bedrijven, waardoor een interne beoordeling van de impact van het RWT-beleid wordt vergemakkelijkt.

COLORBEL

Het onderzoeksontwerp voor RO2 omvat drie belangrijke stappen. Ten eerste zal een uitgebreid overzicht van de bestaande literatuur inzicht bieden in de drijfveren en belemmeringen voor de implementatie van een RWT-beleid. Ten tweede zullen semi-gestructureerde interviews met niet-deelnemende Belgische bedrijven worden georganiseerd om inzicht te krijgen in de perceptie van en ervaringen van niet-deelnemende werkgevers met bestaande Belgische ondersteuningsmaatregelen en om de belemmeringen voor deelname te identificeren. Deze barrières kunnen inhoudelijke kwesties (bijvoorbeeld desinteresse, financiële beperkingen), praktische uitdagingen (bijvoorbeeld onbekendheid met maatregelen, administratieve obstakels) of andere factoren omvatten. Ten derde zullen semi-gestructureerde interviews met deelnemende bedrijven in België of in het buitenland zich richten op het identificeren van de drijfveren voor participatie, met specifieke aandacht voor de rol van ondersteunende maatregelen vanuit de overheid.

Om bovenstaande onderzoeksdoelstellingen te verwezenlijken zal COLORBEL dus een mix van kwantitatieve en kwalitatieve analysetechnieken inzetten, waarbij de samenwerking tussen onderzoekers van de Universiteit Gent en het Federaal Planbureau wordt bevorderd. Naast het bijdragen aan het academische onderzoek rond RWT, wil COLORBEL ook waardevolle beleids-aanbevelingen doen aan het kabinet van de Minister van Economie en Werk over de impact en het potentieel van RWT-beleid in België, evenals over de effectiviteit van bestaande prikkels en alternatieve maatregelen.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Prof. dr. Brent Bleys
Universiteit Gent (UGent)
Vakgroep Economie, Faculteit Economie & Bedrijfskunde
brent.bleys@ugent.be

LINKS

www.4dayweek.be